

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 5C/84/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713203762
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Helena Loduhoová
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2015:3713203762.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudkyňa JUDr. Helena Loduhoová, v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., IČO 26 429 705, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., IČO 36 864 421, Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi U. W., bytom S. XXX/X, F. W., v konaní o zaplatenie 1.584,- € s prísl. takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ žiadal súd, aby zaviazal odporcu uhradiť mu sumu 1.584,- € spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.584,- € od 22.5.2009 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 1.584,- € od 25.9.2009 do zaplatenia.

Uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 12.1.2009 na zmenkovú sumu 1.584,- €, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 22.5.2009. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, odporca však neuhradil ani časť pohľadávky, preto navrhovateľ žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom.

Odporca sa k návrhu nevyjadril.

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 17.9.2013, č.k. 5C/84/2013-47 bol návrh navrhovateľa zamietnutý. Na základe odvolania navrhovateľa bol tento uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 30.4.2014, č.k. 5Co/415/2013-63 zrušený a vec bola prvostupňovému súdu vrátená na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v ďalšom konaní je súd oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci. Toto dokazovanie však musí vykonať spôsobom zaručujúcim účastníkom právo na vyjadrenie k dôkazom. Pokiaľ sa bude jednať o dôkazy ku ktorých vykonaniu pristúpi bez návrhu účastníkov, musí účastníkov pred rozhodnutím vo veci oboznámiť, k akým rozhodujúcim skutočnostiam mieni dokazovanie vykonať a aké dôkazy mieni oboznámiť. Listinné dôkazy je povinný súčasne účastníkom zaslať a následne musí účastníkom umožniť vyjadriť sa k takémuto oboznámeniu a dôkazom. Ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Pri právnom posúdení týchto zistení sa bude riadiť vyššie uvedenými právnymi závermi o dopade prípadnej neplatnosti kauzy zmenky na uplatnené plnenia zo zmenky.

V intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu súd dňa 2.7.2014 oznámil účastníkom, že v rámci konania mieni vykonať dokazovanie k okolnostiam kauzy zmenky a za tým účelom pristúpil k vykonaniu dôkazov bez návrhu účastníkov, a to k pripojeniu listinných dôkazov z exekučného spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10Er/867/2012, konkrétne Zmluvy o úvere č. 2560176 a Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru. Predmetné listinné dôkazy tvorili prílohy uvedenej výzvy a účastníci boli zároveň vyzvaný, aby sa k týmto v lehote 21 dní od doručenia vyjadrili.

Navrhovateľ dňa 17.7.2014 doručil súdu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že súd má postupovať podľa procesných pravidiel Nariadenia č. 861/2007 a neaplikovať prednostne vnútroštátne právo. Poukázal na skutočnosť, že žiaden z účastníkov dokazovanie úverovou zmluvou nenavrhol. V zmysle § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Zároveň uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový vzťah. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Zákon dáva možnosť dlžníkovi podať námietku proti majiteľovi, dlžník musí preukázať, že išlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím právom. V danej veci bola navyše zmenka prevedená na iného majiteľa, preto dlžník musí preukázať že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nebanalivosťou. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky. Skutočnosť, že zmenková suma vyplnená do zmenky presahoval maximálnu zmenkovú sumu upravenú v § 4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. v dôsledku čoho bola vyplnená v rozpore so zákonom, mohla mať za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky. Poukázal na skutočnosť, že záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Nie je preto možné súhlasiť s názorom okresného súdu, že sú závislé na úverovom vzťahu. Súd je preto oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť.

Odporca sa k listinným dôkazom nevyjadril.

Súd vo veci v zmysle čl. 5 bodu 1 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 konal bez nariadenia ústneho pojednávania a vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, zmenky, Zmluvy o úvere č. 2560176, Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru, vyjadrenia odporcu a zistil nasledovné:

Odporca dňa 12.1.2009 uzatvoril s právnym predchodcom navrhovateľa, spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. zmluvu o úvere č. 2560176, z ktorej vyplýva, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporcovi ako fyzickej osobe úver vo výške 800,- € a odporca sa zaviazal tento spolu s poplatkom vo výške 772,- € vrátiť v 12 mesačných splátkach po 131,- € mesačne počnúc dňom 17.2.2009.

Súčasťou zmluvy sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru vyhotovené ako formulár, kde podľa čl. 17 na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

V zmysle daných Všeobecných obchodných podmienok bola dňa 12.1.2009 vystavená neúplná zmenka (blankozmenka), kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako remitent a odporca ako vystaviteľ.

Vzhľadom na to, že odporca úver nesplácal riadne a včas, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný, vyplnila spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. zmenku odporcu v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 1.584,- € s dátumom začiatku úročenia od 22.5.2009.

Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. následne indosovala zmenku na navrhovateľa.

Podľa čl. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“) toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

Podľa čl. 3 bodu 1 Nariadenia na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 bodu 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadá niektorá zo strán.

Podľa čl. 19 Nariadenia pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa vedie konanie.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom navrhovateľa, spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., túto charakteristiku spĺňa. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti poskytla odporcovi ako fyzickej osobe - spotrebiteľovi úver, pričom hoci v zmluve bolo uvedené, že tento bol poskytnutý na výkon zamestnania, daná skutočnosť nebola preukázaná ani ničím podložená. Súčasťou zmluvy o úvere boli tiež všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré odporca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov.

Tento názor bol podporený i Krajským súdom v Trenčíne, ktorý v uznesení zo dňa 6.6.2013, č.k. 16Ncb/61/2013-25 určil, že na konanie vo veci je príslušný okresný súd. Poukázal na to, že v danom prípade bola zmenka vystavená ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru a v súvislosti s vyriešením otázky, či ide o nárok navrhovateľa uplatňovaný zo zmenky alebo nárok z tzv. kauzy, v ktorej mala zmenka len zabezpečovací charakter je túto kolíziu potrebné riešiť v súlade s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Poukázal i na to, že hľadisko ochrany spotrebiteľa je prioritné i vzhľadom na upozornenia Európskej komisie na praktiky existujúce v sektore spotrebiteľských úverov so zameraním na uplatňovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere je jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou a právny vzťah založený medzi účastníkmi je vzťahom občiansko-právnym v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ aj bod 20 Všeobecných obchodných podmienok obsahuje klauzulu v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, t.j. že na všetky právne vzťahy založené zmluvou o úvere sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka, táto klauzula nepochybne obchádza ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka o preferovaní právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, a je preto zo zákona neplatná.

S poukazom na tieto skutočnosti súd potom považuje zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

V zásade je potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy nevyučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, ktorá úprava bola obsiahnutá v § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Rovnako sa pripúšťalo za určitých podmienok vyplniť zmenkovú sumu veriteľom do zákonom limitovanej výšky istiny a príslušenstva. Dohoda uzavretá v článku 17 Všeobecných zmluvných podmienok však umožňuje vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah, a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné, a tým neplatné v súlade s § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okrem toho uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je taktiež v rozpore s § 53 ods. 4 písm. o/ Občianskeho zákonníka.

Na základe uvedených skutočností, keď súd dospel k záveru, že zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky je neprijateľnou, a teda neplatnou zmluvnou podmienkou, zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu.

Odporcovi ako úspešnému účastníkovi prináleží v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. náhrada trov konania. Keďže mu však žiadne trovy konania nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba doložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. musí obsahovať označenie rozhodnutia proti ktorému odvolanie smeruje, v čom vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolávateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 alebo tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností alebo tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

alebo tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) alebo tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.